

Secretariaat:
Griffensteijnseplein 22
3703 BG Zeist
T: 06-46082657
KvKnr.:30250364
NL98 INGB 0005 8035 12
E: beterzeist@gmail.com
W: www.beterzeist.nl

Aan de gemeenteraad van Zeist

Zeist, 22 juni 2017

Betreft: concept Inspraakreactie Ronde Tafel Archiefvisie

Voorgeschiedenis

Sinds eind 2014 ijvert Stichting Beter Zeist voor een betere publieksvoorlichting over het Zeister beleid en de ontwikkelingen daarvan. Het gaat om de beschikbaarheid en toegankelijkheid van oude en nieuwe beleidstukken. En hoe objectief en tijdig over de informatie wordt gecommuniceerd. Daaraan ontbreekt nog het nodige. Veel stukken zijn niet te vinden op de site of niet in te zien. De beschikbaarheid van beleidsdocumenten is zowel van belang voor burgers en andere belanghebbenden als voor de ambtenaren en de raad. Dat blijkt uit herhaalde inventarisaties door Beter Zeist van de inhoud van de websites zeist.nl en zeist.raadsinformatie.nl.

In februari 2016 kondigde de Rekenkamer Zeist een onderzoek aan over de gemeentelijke digitale archivering en ontsluiting. Daarvoor hebben de gemeentelijke sites een belangrijke, voorwaardelijke rol. In samenwerking met de gemeente werkten Stichting Beter Zeist en het Gehandicapten en Patiënten Platform Zeist (GPPZ) aan het verbeteren van de sites van Zeist. In dit verband heeft Beter Zeist suggesties gegeven aan de Rekenkamer Zeist. Verder werden in afwachting van structurele oplossingen onder meer voorlopige afspraken gemaakt om de benodigde stukken op te kunnen vragen. Verder is regelmatig met de gemeente c.q. de wethouder overlegd. Daaruit bleek dat tot nu toe de archivering geen hoge prioriteit had mede omdat de benodigde middelen en menskracht ontbraken.

Na een gedegen onderzoek publiceerde de Rekenkamer Zeist op 16 maart jl. haar rapport over de archivering en vindbaarheid van gemeentelijke documenten: *"Quick scan. Persoonsgebonden archivering: succes of niet?"* Stichting Beter Zeist heeft de Rekenkamer tijdens het onderzoek daarover geadviseerd gezien haar ervaringen met de (on)vindbaarheid van stukken op de gemeentelijke sites. Volgens het rapport moet het archief- en informatiebeheer worden verbeterd en er moet een verbeterplan komen. De Rekenkamer stelt ook voor inwoners van Zeist en gemeenteraadsleden daarbij te betrekken.

Op 9 mei 2017 gaf het college haar bestuurlijke reactie op het onderzoek van de Rekenkamer. Door de archiefvisie uit te voeren wil het de komende jaren ervoor zorgen dat informatie sneller en makkelijker te vinden is en dat archiefmateriaal duurzaam bewaard kan blijven. Daarvoor wordt het instrumentarium voor duurzame opslag van

digitale documenten uitgebreid (o.a. e-depot). De totale implementatie van de archiefvisie zal de komende 2 a 3 jaar plaatsvinden.

Algemene indruk onderzoek Rekenkamer Zeist

Stichting Beter Zeist is onder de indruk van de kwaliteit van het onderzoek. Enerzijds is de complexiteit van het onderwerp duidelijk in kaart gebracht, anderzijds worden harde noten gekraakt. Ons commentaar heeft kennelijk goed doorgewerkt, onder meer op het ontbreken van versiebeheer.

Beleidsmatig is een adequate archivering van groot belang voor de gemeente zelf en voor dienstverlening aan en de informatiepositie van burgers, instellingen, bedrijven en geïnteresseerden in Zeist. Het zorgt voor minder werk voor alle betrokkenen en het vergt minder tijd en kosten. Bovendien kan door de beschikbaarheid van documenten de kwaliteit en snelheid van de output verbeteren. Daar staan wel de kosten van de verbetering van de archivering tegenover.

Beoordeling provincie over het in 2015 voldoen aan de Archiefwet

In de bijlage bij de brief van 13 juni beoordeelde de provincie per 1 mei 2017 de uitvoering in 2015 van de Archiefwet in Zeist als redelijk adequaat. Dat oordeel zit tussen adequaat en niet adequaat, in toetstermen een soort vijftienhelf. Deze kwalificatie houdt in dat het archief- en informatiebeheer ten dele voldoet aan de wettelijke vereisten. In algemene zin luidt de beoordeling als volgt.

“Ten opzichte van de beoordeling over 2014 zien wij echter dat de verbeteringen die wij nodig achtten achterblijven, waardoor de situatie minder gunstig wordt gekwalificeerd dan vorig jaar het geval was. Het rapport van de Rekenkamer over archivering en de vindbaarheid van gemeentelijke archiefstukken dat in maart jl. is opgeleverd, laat zien dat de verbeterpunten die wij in onze vorige beoordelingsbrief hebben benoemd, ook in 2016 nog niet geheel zijn opgepakt. Bij de aankomende beoordelingsronde waarin wij de toezichtsinformatie over uw informatievoorziening in 2016 hebben ontvangen, kunnen wij dit preciezer toetsen.”

Net als bij de vorige beoordelingsronde, blijven volgens de provincie de grootste zorgpunten:

1. *De borging digitaal werken / betrouwbare digitale informatie /kwaliteitssysteem.* Er is sprake is van een hybride situatie waarin een papieren en een digitale informatiestroom naast elkaar bestaan. Dit brengt een verhoogd risico mee op informatiegaten, overlappingsen en authenticiteitsproblemen. De provincie beveelt het volgende aan: “We raden u dan ook aan om de hybride situatie echt zo kort mogelijk te houden. U heeft al een handboek vervanging voor te vernietigen archiefbescheiden. Breidt dit handboek uit voor te bewaren archiefbescheiden, waarbij u ook een audit van uw archiefbeheersysteem (RODIN), advies van uw interne toezichthouder en een besluit van het college meeneemt. Zorg er daarnaast voor dat u het andere benodigde instrumentarium, zoals een kwaliteitssysteem, een metadataschema en een digitale bewaarstrategie vaststelt en implementeert.”
2. *Een achterstand van 100 strekkende meter archiefbewerking bij het selecteren en bewerken van papieren archieven.* De provincie beveelt aan: Zorg voor een dergelijk plan van aanpak, met een duidelijk stappenplan en einddatum voor de

bewerking van alle analoge archiefbescheiden. Betrek hierbij ook uw archiefinspecteur / adviseur informatie.

3. *Niet tijdig en structureel Informatiebeheer bij uitbesteding van taken aan Gemeenschappelijke Regelingen.* De provincie beveelt aan: "Zorg dat het maken van praktische beheerafspraken voor uw (digitale) informatiestromen bij uitbesteding van taken of bij het aangaan van een samenwerkingsafpraak ook structureel en tijdig geregeld wordt, zodat informatieverlies wordt voorkomen. Verbind dit ook aan de juridische en financiële afspraken bij de start van een samenwerking of uitbesteding."

Archiefvisie 2017-2020

De gemeente Zeist heeft in de Archiefvisie 2016 "Vindbaar, Toegankelijk, Duurzaam" vastgelegd dat het informatie- en archiefbeheer binnen de gemeente Zeist de volgende principes moet ondersteunen:

1. Informatie is grondstof met (toekomst)waarde;
2. Overheidsinformatie van Zeist is vindbaar, toegankelijk en duurzaam;
3. De toegang tot het geheugen van Zeist is lokaal geborgd;
4. De archieffunctie vervult de gemeente Zeist in een netwerk;
5. "Ik vorm het geheugen van Zeist".

De verschillende vernieuwingen en veranderingen zijn in de derde paragraaf van de Archiefvisie kort genoemd. Het uitvoeringsadvies, een bijlage bij de Archiefvisie, geeft een meer gedetailleerde beschrijving van deze activiteiten. Deze zijn gegroepeerd in vier werkpakketten:

1. Doorontwikkeling digitaal werken, digitaal archiveren;
2. Analoge en digitale archieven op orde;
3. Geheugen van Zeist;
4. Naar een nieuwe (andere) organisatie van de archieffunctie van Zeist.

Voornemens raadsvoorstel Archiefvisie 2017-2020

Er ligt nu een raadsvoorstel om (versneld) te komen tot vaststelling van de Archiefvisie 2017-2020. Het is de bedoeling met de archiefvisie en de hieraan gekoppelde uitvoeringsagenda de instrumenten te implementeren die nodig zijn om te zorgen voor een betrouwbare digitale informatievoorziening. Hierbij wordt volgens de brief van het college d.d. 13 juni *gedacht* aan:

- een kwaliteitssysteem;
- een integraal handboek vervanging voor te bewaren alsmede te vernietigen archiefbescheiden;
- een e-depot (digitale archiefbewaarpplaats) en een plan om documenten te ordenen (DSP). Het voornemen is de achterstanden in de archiefbewerking met behulp van tijdelijk extra personeel in 2017 geheel in te lopen;
- In 2017 wordt het informatiebeheer bij de verbonden partijen verder geprofessionaliseerd;
- De komende 3 jaar zal de archiefvisie volledig worden geïmplementeerd.

Aanbevelingen Stichting Beter Zeist

Na bestudering van de archiefvisie en het raadsvoorstel heeft Stichting Beter Zeist nog de volgende aanbevelingen.

- **Aanbevelingen van de provincie:** Voer deze consequent en volledig uit om de opgelopen achterstanden in te lopen. In 2018 e.v. gelden nog meer stringente eisen voor de toegankelijkheid van beleidsinformatie voor derden. Zo is een uitgangspunt van de nieuwe Omgevingswet dat de burger en ondernemer over dezelfde informatie beschikt als de overheid zelf.
Het oplopen van een nog grotere achterstand kan de gemeente zich niet veroorloven zoals in het kader van het toezicht op en de handhaving van de bestaande woon- en leefomgeving. Een tekort daaraan kan zelfs leiden tot juridische procedures wegens het niet nakomen van wettelijke verplichtingen en financiële claims bij gevolgschade.
- **Beschikbaarheid informatie.** In principe zal alle relevante informatie beschikbaar, in het bijzonder eerdere versies van vastgestelde documenten, moeten zijn. En als dat niet altijd het geval is zal een persoonlijke hulp of een digitaal toegankelijke helpdesk nodig zijn.
- **Taakverdeling tussen systemen.** Niet duidelijk genoeg is het feit waar wij na meer dan een jaar lang overleg met de gemeente achter kwamen, dat er zowel een site van de gemeente is, als een site van de Raad. Daarbij is het raadssysteem primair intern gericht, terwijl het juist voor de burgers en andere belanghebbenden het belangrijkste systeem is op beleidsgebied.
Zowel intern als extern dient het onderscheid tussen beide systemen duidelijk te zijn op basis van een heldere en begrijpelijke onderlinge taakverdeling. Verder zal de verwijzing naar elkaars systemen voor de gebruikers ook helder en gebruiksvriendelijk moeten zijn.
- **Ownership.** Wie is 'owner' van wat? Twee kapiteins op een schip, burgemeester voor het een, een wethouder voor het andere helpt ook niet. Een duidelijk 'ownership' is noodzakelijk.
- **Wettelijke bewaartermijnen.** Bij het raadssysteem spreekt men van een bewaartermijn van 6 jaar in tegenstelling tot de 20 jaar die elders opduikt. De bewaartermijnen zullen in ieder geval de wettelijke termijnen van 1 jaar, 7 jaar, 20 jaar en 110 jaar moeten volgen. Daarbij zullen ook nog oude versies van juridisch relevante documenten, zoals contracten, afspraken en bestemmingsplannen, beschikbaar moeten blijven.
- **Bedrijfszekere back-up.** Aangekondigd wordt het instrumentarium voor duurzame opslag van digitale documenten uit te breiden (o.a. e-depot). Het is daarbij van groot belang te zorgen voor een bedrijfszekere back-up. Het hoofdstuk back-up ontbreekt nog in het rapport.
- **Testpanel.** Aanbevolen wordt een testpanel van diverse soorten gebruikers van systemen en inhoud in te stellen, ook voor digitale gebruiksmogelijkheid voor gehandicapten. Stichting Beter Zeist is bereid daaraan deel te nemen.
- **Invoering en permanente actualisering.** Het grootste probleem is niet het aanschaffen van fysieke systemen en programmatuur, maar in hoeverre de organisatie en de mensen belang hechten aan de invoering en bereid zijn hun werkwijzen te standaardiseren en aan te passen. Dat betekent een continue invoering en permanente actualisering van werkprocessen en de controle en handhaving daarvan. Hoe wordt daarin voorzien op de korte en lange termijn? Ook qua financiën? Het investeringsbedrag hangt volgens het raadsvoorstel namelijk af van de integrale afweging bij de behandeling van de begroting.

Voor zover al niet gebeurd vraagt Stichting Beter Zeist de gemeente de bovengenoemde aanbevelingen te verwerken in de uit te voeren werkpakketten voor de komende jaren. Wij hopen dat de archivering van de gemeente Zeist mede daardoor op een adequaat pijl komt. Zoals eerder aangegeven zijn wij bereid in dit kader aan een testpanel deel te nemen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Egbert Visscher', written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

Stichting Beter Zeist,
Egbert Visscher, voorzitter bestuur